

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 din, za 1/2 leta 90 din, za 1/4 leta 45 din, mesečno 15 din; za ino- zemstvo: 210 din. — Pla- ta in toži se v Ljubljani.

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici 23. — Rokopisov ne vračamo. — Račun pri pošti, hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Tel. št. 25-52.

Izhaja vsak ponedeljek, sredo in petek

Ljubljana, ponedeljek 14. marca 1938

Cena posamezni številki din 1'50

Avstrijski preobrat

Politika izvršenih dejstev se je Nemčiji zopet enkrat posrečila in danes so nemške meje dejansko razširjene do Brennerja in do Karavank. Italija, ki je že pred leti odgovorila na poskuse razširjenja nemške meje do Brennerja z mobilizacijo par divizij, se je z novim stanjem že sprijaznila. Najbrže pa se bodo sprijaznile tudi druge države in sprijaznile se bodo tem laže, ker dejansko se na vse zadnje le ni dosti spremenilo. Da bi bila nemška Avstrija v oddolžnem trenutku vendarle aktivno na strani Nemčije in ne na kateri drugi strani, je bilo jasno že od vsega početka. Kri ni voda in kadar se oglasi klic krvi, utihnejo vsi drugi klici.

Vendar pa prav to dokazuje, da novi preobrat v Avstriji le ni bil tako nujen. Avstrija je bila vse- skozi nemška država in maloštevilne narodne manjšine so to krepko občutile. Nemštvo bo s preobratom pridobilo le to, da bo sedaj tudi avstrijsko nemštvo tako napadalno kakor rajhovsko. Vprašanje pa je, če bo to v zadnjih posledicah nemštvu v korist. Je vendar še mnogo in močnih narodov na svetu, ki prevelike ofenzivnosti ne marajo.

Še bolj gotovo pa je, da gospodarsko Avstrija z novim preobratom ne bo pridobila. Tiste lepe podpore, ki jo je dobivala iz Ženeve, Pariza, Londona, Rima in tudi Prage, da bi ostala samostojna, ne bo več. Tudi v zunanji trgovini se bo preobrat prav zelo poznal in najbrže ne v korist Avstrije.

Naj se pa razvijajo stvari kakor koli, zaenkrat narodni socializem triumfira. In triumfira zato, ker je znal koncentrirati vse narodne sile v eno smer in jih podrediti eni volji. Kljub tej večji zunanji uspešnosti pa nikakor nečemo reči, da bi se izkazal kot boljši sistem od demokratičnega. Narodni socializem je moral v ta namen zahtevati od prebivalstva velikanskih žrtev, kakor jih demokracija ne zahteva. Vendar pa si tudi demokracije ne bodo smele več dovoljevati, da samo debatirajo in proučujejo, kadar drugi delajo in bo morala tudi demokracija začeti s koncentracijo svojih sil, da bo vsak hip pripravljena in da ji ne bo treba pristati na vsako izvršeno dejstvo.

Še bolj ko za demokracijo pa velja ta nauk za nas. Kaj vse smo neki govorili, da bo povzročila priključitev Avstrije k Nemčiji? Ali pa smo se sploh kdaj pripravljali, da bi ob takšnem spremenjenem položaju s primernim in uvaževanju zahtevajočim poudarkom opozorili na svoje zahteve? Brez konca in kraja se ponavlja naša stara navada, da le mnogo govorimo, da mnogo sanjarimo, da so pa naše sile za velik trenutek dosledno nepravilne. In tako zvonimo le po toči, kadar bi morali delati.

Sedaj, ko vidimo ob Karavankah drugega sosedo, bomo morda tudi spoznali, da se stvari razvijajo le malo bolj resno, kakor pa mi mislimo in delamo. Vse prav in lepo je morda, če si mi še nadalje moremo dovoljevati medsebojne boje, ki pa ne smejo postati že sami sebi namen, kar so danes že skoraj postali. Tudi če bi vodili ti naši medsebojni boji k dvigu medsebojnega tekmovanja

za napredek naroda in države, bi moral veljati za vse brez izjeme aksiom, da tudi v najhujših bojih ne sme zbledeti spomin na naše skupne ideale, na našo skupnost. Medsebojni boji morajo imeti svojo mejo in ta meja je naša narodna skupnost in vse, kar je tej skupnosti v korist.

Danes, ko se začenja doba, ko bo postal pritisk na naše ozemlje močnejši, moramo resno misliti na

to, kako bi tudi pri ohranitvi notranjih nesoglasij — če so ta že neizogibna — strnili svoje vrste, da bomo tudi mi mogli položiti maksimum svojih sil na tehtnico.

Prav nič nam ne pomaga, če smo miroljubni in če nočemo nič drugega ko to, kar je naše; drugi so drugačnega mnenja in tudi odločeni, da to svoje drugačno mnenje uveljavijo in da pri tem ne izbirajo sredstev.

Ni treba, da bi se zaradi avstrijskega preobrata razburjali, tem manj, ker je naš narod preživel že mnogo večje dogodke. Vznemirjeni pa moramo biti, če tudi po tem močnem opominu ne bi našli pot k složnemu delu, h koordinaciji vseh naših sil, temveč bi še naprej s pretiranimi medsebojnimi boji slabili svojo moč — in svojo skupnost. Vsa naša politika bi se morala sedaj preorientirati.

Taksa za uvozno spremnico ali odpremnico se poviša od 2 na 3 dinarje, za nakladnico pa od tovara od 0'25 na 0'50 din. Plača se ne glede na to, če gre za vagonsko ali kosovno blago, vendar za vagonsko ne more biti manjša od 10, za kosovno pa od 2 din. Za blago v razsutem stanju se plača še po 1 din od vsakih 1000 kg nad 10.000 kg.

Taksa za carinsko deklaracijo po tar. post. 205. se zviša od 7'5 na 10 din, za vsak vložek deklaracije od 4 na 5 din, za vsako prilogo k deklaraciji, za katero ni predvidena posebna taksa, pa se plača v bodoče 4 din. Za deklaracije, ko znaša bruto teža več ko 10.000 kg, se plača za vsakih nadaljnjih 1000 kg še 1 din.

Taksa za prenos tovarnega lista po tar. post. 209 se zviša od 20 na 30, za vsak nadaljnji prenos pa na 50 din.

Taksa za potrdilo o izvoru tujega blaga se zviša od 5 na 10 din.

Taksa za dovolitev zasebnega skladišča znaša 5000 din letno. To velja tudi za vsa zasebna trošarinska skladišča. Za mešališča bencina se plača le polovična taksa.

Uvaja se nova taksa v višini 5 din za prošnje za ugodnejšo carinsko stopnjo, taksa 100 din za prošnje za oprostitve carine na podlagi pripomb k uvozni carinski tarifi in taksa 200 din za prošnje in sklepe o ugotovitvi kapacitete.

Uvaja se nova taksa za prepise in izvlečke iz tehničnih in proračunskih elaboratov.

Taksa za tehnične preglede (dosedaj 50 din) znaša v bodoče pri vrednosti poslov do 20.000 din 20 dinarjev, do 100.000 din 50 din in za vsakih 100.000 din še 50 dinarjev. Zvišana je tudi taksa za kolavdacije in superkolavdacije.

Taksa za izpričevala o učiteljskem izpitu za ljudske šole se zniža od 100 na 50 din, zato pa se uvaja nova taksa 100 din za nadzorniške izpite in izpite učiteljev za defektno deco.

Vse stalne sodne takse se zvišajo za 50%, vendar pa se plača zoper odločbe 1. instance le trikratna (dosedaj štirikratna), zoper odločbe 2. instance 7kratna (dosedaj 10kratna) taksa in za revizijske odgovore 4kratna in ne več 5kratna taksa.

Pri ničnostnih pritožbah zoper odločbe borznega razsodišča se plača po vrednosti spornega predmeta od 3—5 tisoč 100 din, od 5 do 8 tisoč 120 din in nad 8000 dinarjev pa 1% vrednosti.

Če se trošarina ne plača v roku, se računajo 6% zamudne obresti. Od neprečiščene nafte, ki se ne uvaža za destilacijo ali predelavo v rafinerijah, se plača trošarina 40 din od 100 kg.

Uvajajo se nova določila tudi glede nekaterih taksnih kazni.

Pooblastila prosvetnemu ministru:

Prosvetni minister sme najeti pri Drž. hip. banki naslednja posojila:

- 4 milijone za dovršitev dečje klinike v Beogradu,
- 5 milijonov za pravno fakulteto v Beogradu,
- 4 milijone za strojne laboratorije tehnične fakultete v Beogradu,
- 5'5 milijona za univerzitetno knjižnico v Ljubljani,
- 8 milijonov za ginekološko kliniko v Beogradu,

Priključitev Avstrije k Nemčiji izvedena

Predsednik Miklas je moral odstopiti. Posle drž. poglavarja bo vodil Seyss-Inquart, dokler ne prevzame te funkcije Adolf Hitler.

V nedeljo ob 20'45 je proglasil štabni šef avstrijskih hitlerjevskih napadalnih oddelkov dr. Odilo Globocnik novi avstrijski ustavni zakon, ki v 1. členu pravi, da je avstrijska vlada sklenila, da je Avstrija dežela nemške države.

Čl. 2. razglasa za nedeljo, dne 10. aprila plebiscit, ki naj potrdi združitev Avstrije z Nemčijo.

Ob 23. zvečer je bil nato v Berlinu razglašen nemški državni zakon o priključitvi Avstrije k Nemčiji.

Istovrstno je bila objavljena uredba o reorganizaciji avstrijske vojske, ki postane del nemške vojske.

S posebno uredbo je bilo ukazano, da morajo od ponedeljka naprej vse menjalnice in banke menjati avstrijski šiling po tečaju 1 marka = 1'35 šilinga, dočim je

bila še pred preobratom ena marka 2'11 šilinga. Marka se je torej silno pocenila. Ta pocenitev marke bo politično ugodno vplivala, na drugi strani pa Nemčiji olajšala gospodarsko prodiranje v Avstriji. Ni pa izključeno, da bo sploh tečaj nemške marke znižan.

Narodno socialistični režim pa se izvaja z vso ostroostjo in doslednostjo. Niti na podiranje Dollfusovih spomenikov niso pozabili narodni socialisti.

Novi amandmani

Zvišanje nekaterih taks. — Pooblastilo za notranje posojilo

V petek je predložil skupščini fin. minister Letica dodatne predloge k finančnemu zakonu. Fin. odbor skupščine je o teh novih pooblastilih in predlogih razpravljal že v soboto. Najvažnejši so naslednji predlogi:

Vsi dovoljeni krediti se smejo uporabiti le v višini 90%. Izdatke nad 90% mora fin. minister posebej odobriti. Drž. rudarska podjetja pa smejo izdati tudi še 5 do 10% več kaor proračunano.

Računsko leto traja odslej le 15 in ne več 18 mesecev. Ta sprememba se utemeljuje s tem, da bo v bodoče mogoče hkrati s proračunom predložiti tudi zaključne račune. V breme dovoljenih kreditov se morajo izdajati nalogi za izplačila le do konca 3., izplačevati pa se smejo le do konca 4. meseca prihodnjega proračunskega leta.

Taksne olajšave zadrugam ostanejo

Fin. minister sme v konkretnem primeru oprostiti zadruge od plačila taks, toda samo zadruge, ki so se že prilagodile novemu združnemu zakonu. Zadruge pa, ki so že uživale taksne olajšave, uživajo te, dokler ne prilagode svojega poslovanja novemu združnemu zakonu, najdalje pa do 24. septembra 1939.

Pooblastila finančnemu ministru

Fin. minister more dovoliti potrebne kredite v breme dohodkov Pošt. hranilnice za ustanovitev podružnic P. H. v Dubrovniku, Splitu, Sušaku in Podgorici. (Tu bi bilo treba na vsak način vstaviti: in Mariboru. Op. ured.)

V soglasju z min. svetom more plačati našim državljanom škodo, ki so jo imeli zaradi agrarne reforme na Bolgarskem. (A kaj je s primorskimi oškodovanci?)

Obveznice vojne škode in 7% investicijskega posojila se zamenjujejo do 15. septembra 1942.

Uprava monopolov sme upora-

biti iz fonda za postavitev tobačnih sušilnic 5.000.000 din za povečanje svojega fonda za zatiranje tihotapstva.

Nov fond

Od vseh taks za javne vežbe viteških in sportnih društev se nalaga 25% pri Drž. hip. banki v fond za sezidavo stadionov in sportnih vežbališč.

V tar. post. 101. taksnega zakona se točka 1. pod c) spremeni in glasi:

I. na konkurenčnih progah železnici din 0'20,

II. na deloma konkurenčnih din 0'10.

Novi privilegiji:

Danska skupina Hoigard in Schulz, ki izvršuje melioracijska dela med Savo in Donavo, se začasno oprošča uvoznih carin in drugih davščin razen postranskih taks.

Aeroklub in njegovi člani morejo carine prosto uvažati turistična letala, ki se ne izvršujejo pri nas.

Poštno ministrstvo se oprošča carine, skupnega davka na poslovni promet za material, ki je potreben za zgraditev kratkovalovne postaje v Beogradu.

Pooblastila pravosodnemu ministru

Pravosodni minister se pooblašča, da izplačuje v enakih mesečnih obrokih srbski pravoslavni cerkvi doklado za plače duhovništva v skupni višini 60.000.000 dinarjev. V ta namen se pobira 10% patriarhijska doklada na neposredne davke.

Enako doklado smejo razpisati tudi rimsko-katoliške duhovne oblasti v škofijah in župnijah, toda le z odobritvijo fin. in pravosodnega ministra.

Za uradne akte rim. kat. cerkvenih oblasti se plačuje taksa, ki jo predpiše škofovska konferenca

s posebnim pravilnikom, odobrenim od finančnega in pravosodnega ministra.

Cerkvene doklade pobirajo organi drž. administracije.

Za sezidavo sodne palače v Beogradu se dovoli kredit 40 milijonov dinarjev.

Za spominsko grobnico umrlih srbskim vojakom na Krfu — 2 milijona dinarjev.

Tuji državljani, katerih države ne dovoljujejo nakupa nepremičnin jugoslovanskim državljanom, ne morejo dobiti v Jugoslaviji lastninske pravice do nepremičnin brez posebnega dovoljenja vojne, notranjega in pravosodnega ministra. Pravica nasledstva pa s tem ni zmanjšana.

V Osijeku se ustanovi novo apelacijsko sodišče.

Prepiše se v smislu sodbe drž. sveta nepremičnina bivše nar. radikalne stranke na Jug. rad. zajednico.

Pravosodni minister se nadalje pooblašča, da izda celo vrsto novih uredb: o ureditvi kaznilnic, o porabi in plačilu kazencev, o ustanavljanju zboljševalnic itd.

Taksa določila

Oglasne takse plačajo tedniki in mesečniki le polovico.

Tar. št. 26. taksnega zakona, ki se nanaša na izvensodne poravnave, se razširi na vso državo in znaša 1% od vrednosti.

Uvaja se nova taksa na izpričevala o strokovni usposobljenosti v višini 20 din.

Za prevoz blaga in prtljage na železnici in na ladjah znaša taksa 15% voznine.

Pri nerednem prevozu potnikov z motornimi vozili se določi pavšalna taksa, ki znaša pri nosilnosti do pol tone 400 din letno, do 1 tone 800 din, do 2 ton 1400, do 3 ton 2000 din, do 4 ton 2600 in do 5 ton 3200 din. Za prikolico znaša letni pavšal 1600 din.

4 milijone za ureditev Zavoda za zdravljenje raka v Beogradu,
4 milijone za akademske menze v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani,
5 milijonov za novo moško gimnazijo v Beogradu,
8 milijonov za dermatološki in venerološki zavod v Beogradu,
8 milijonov za strojni institut teh. fakultete v Ljubljani,
500.000 din za izdajo šolskih knjig drž. izdaje.

Iz posojila 20 milijonov din za etnografski muzej v Beogradu more minister porabiti ostanek za pripravljala dela za sezidavo državne opere v Beogradu.

Prosvetni minister se pooblašča, da izda uredbе: o drž. tiskarnah, o umetniških šolah (tudi glasbeni akademiji z značajem visoke šole v Ljubljani), ustanovitvi in ure-

ditvi Akademije znanosti in umetnosti v Ljubljani, spremeni-
teu zakona o šolskih knjigah, o podelitvi pravice javnosti franč. gimnaziji v Sinju.

Nadalje so sprejeta razna določila glede stanarine učiteljev.

Pooblastilo notranjemu ministru

se tičejo izdaje političnih zakonov, odstopitve kompetenc na banovine, cenzure filmov, izenačenja odlikovancev s črnogorci medaljo Obilica z odlikovanci Karadjordjeve zvezde in ustanovitve novega političnega sreza na Vrhniki.

Novi fond

Gradbeni minister more izdati uredbo z zakonsko močjo o ustanovitvi:

1. državnega in banovinskih
costnih fondov,
2. o melioracijskem fondu za
hidrotehnična dela.

Veliko notranje posojilo

Ministrski svet se pooblašča, da v svrhu velikih javnih del, amelioracij in kolonizacij zemljišč sklene na domačem trgu posojilo do 4 milijarde din, ki se bo obrestovalo po 6%.

Ustanovi se rudarska šola v Knjaževcu in trg. šola v Požarevcu se spremeni v trg. akademijo. Večja pooblastila so predlagana tudi za ministra za ljudsko zdravje in soc. politiko, zlasti glede pokojninskega zavarovanja novinarjev.

(Ko izide finančni zakon, bomo sedanje poročilo še izpopolnili. — Op. uredništva.)

Društvo trgovskih potnikov in zastopnikov v Ljubljani

ima

XIV. letni redni občni zbor v soboto dne 19. marca 1938 (Sveti Jožef) ob 10. uri dopoldne v veliki dvorani »Trgovskega doma«, Gregorčičeva ulica.

Dnevni red:

1. Otvoritev in poročilo predsednika.
2. Poročilo tajnika.
3. Poročilo blagajnika.
4. Poročilo revizorjev.
5. Volitev novega odbora (predsednika, 9 odbornikov in predsednika razsodišča).
6. Volitev dveh preglednikov računov.
7. Določitev članskih prispevkov.
8. Samostojni predlogi.
9. Slučajnosti.

Občni zbor je sklepčen, kadar je prisotnih vsaj tretjina vseh rednih članov. Ako občni zbor ni sklepčen ob napovedani uri, je pol ure nato drugi občni zbor na istem mestu in z istim dnevnim redom ter je sklepčen pri vsakem številu članov.

Morebitne samostojne predloge je treba po društvenih pravilih (§ 16., točka e) naznaniti odboru najmanj 5 dni pred občinim zborom in jih mora podpirati vsaj 5 rednih članov.

Ustanovni in častni člani imajo le posvetovalen glas.

Konkurzi in prisilne poravnave

Razglašen je konkurz o zapuščini po umrli Franji Pečar, vdovi Polak, roj. Jemc, trgovki in gostilničarki v Črnučah. Konkurni sodnik dr. Štrukelj, upravnik mase odvetnik dr. Grossmann. Prvi zbor upnikov dne 24. marca ob 11. Oglavitveni rok do 6. aprila, ugotovitveni narok dne 15. aprila ob 9. Odpravlja se konkurz o premoženju zapuščine po veleposestniku Francu Germuthu v Podvelki, ker je bila razdeljena vsa masa.

Nadalje se odpravlja konkurz o tvrdki »Tekstilna industrija, družba z o. z. v Ribnici«, ker ni pokrita za stroške postopanja.

Uvedeno je poravnalno postopanje o premoženju Ljubomira Domitrovića, medičarja in svečarja v Celju. Poravnalni komisar Kraut, poravnalni upravnik odvetnik doktor Voršič v Celju. Narok za sklepanje poravnave dne 20. aprila ob 9. Rok za oglasitev do dne 10. aprila.

Potrije se poravnava, ki jo je sklenil trgovec Janko Spreitzer v Ljubljani s svojimi upniki.

Občni zbori

18. redni občni zbor Elektranre za Škofjo Loko in okolico d. d. v Škofji Loki bo v torek dne 29. marca ob 9. Na dnevnem redu so tudi volitve. Delnice je treba deponirati vsaj dve uri pred občinim zborom.

16. redni občni zbor Tovarne verig d. d. v Lescah bo 29. marca ob 11. v sejni dvorani Ljubljanske kreditne banke. Na dnevnem redu je med drugim sklepanje o razdelitvi čistega dobička ter dopolnilna volitev upravnega sveta. Delnice treba založiti vsaj šest dni pred občinim zborom pri Ljubljanski kreditni banki ali pri Zadrugi gospodarski banki.

17. redni občni zbor d. d. »Saturus«, industrije pločevinastih izdelkov, bo 31. marca ob 10. v družbenih prostorih v Mostah pri Ljubljani. Na dnevnem redu je med drugimi točkami tudi razdelitev čistega dobička ter volitev upravnega in nadzorstvenega sveta.

Praški eksportni sejem se vrši takoj za Leipzgom v dnevih od 11. do 20. marca 1938, na kar vse interesente opozarjamo. Informacije in sejmske izkaze dobite pri: Aloma Company d. z o. z. v Ljubljani in češkoslovaškem konzulatu v Ljubljani.

Politične vesti

Nad Avstrijo je zavladal kljukasti križ

Z razglasom plebiscita je Sušnik iztrgal narodnim socialistom njih glavno orožje, ker po plebiscitu ne bi mogli več govoriti, da je vse avstrijsko prebivalstvo za narodni socializem, a da tega ne more zaradi diktature izraziti. Narodni socialisti so se zavedali, da je za nje plebiscit izgubljen, in zato so po prvi popolni zmedenosti začeli govoriti, da plebiscit ne bo izraz svobodne volje avstrijskega prebivalstva, ker ni nobenega jamstva, da se bo izvedel res objektivno, ker je vse v rokah patriotske fronte. Zato so proglasili bojkot. Stara resnica pa je, da je izgubil bitko, kdor se absentira. V Berlinu so to dobro čutili in zato so segli po vse drugačnih sredstvih, zlasti ko so se razbila pogajanja med Sušnikom in notranjim ministrom Seyss-Inquartom. Ta je zahteval, da se plebiscit odloži, da se omogoči medtem narodnim socialistom, da vstopijo ne samo v centralno, temveč tudi v vse pokrajinske vlade, da dobe narodni socialisti tudi višja uradniška mesta, da se imenujejo v korporativni svet ter da se imenujejo narodni socialisti v volivne komisije. Sušnik pa je te zahteve narodnih socialistov odbil. Nato so narodni socialisti oficijalno razglasili volivno abstinenco.

Sušnik je bil odločen, da plebiscit izvede in je odredil, da se pošljejo tirolske in gradišanske čete na Štajersko, ker veljajo te kot absolutno zanesljive. Nadalje je odredil mobilizacijo enega letnika vojske.

V tem pa je nastopil Berlin. V soboto je priletel iz Berlina na Dunaj ob 2. popoldne odposlanec nemške vlade, ki je izročil Sušniku zapečateno kuverto, v kateri je bil nemški ultimatum. Hitler je od Sušnika ultimativno zahteval odgoditev plebiscita, njegov odstop ter takojšnje imenovanje nove vlade, v kateri morajo biti osebe, ki jih zahteva Berlin.

A tudi na ta ultimatum se Sušnik še ni uklonil ter je sklical sejo vlade, ki je trajala dve uri in ki je potekala zelo dramatično. Sušnik je nato govoril z Rimom. Ni pa znano, kakšen odgovor je dobil iz Rima. Nato je odšel k predsedniku Miklasu. Med tem je prišel na Dunaj tudi v. Papen. Iz Berlina je prispel vsem nov ultimatum Nemčije, da bodo nemške čete vkorakale v Avstrijo, če se takoj ne sprejmejo vse nemške zahteve.

Sušnik je nato osamljen in brez podpore iz tujine po daljšem razgovoru s predsednikom Miklasom odgodil plebiscit. Tudi je odstopil kot kancelar ter to sporočil po radiu. V svojem govoru je naglasil, da je dobil od nemške vlade kratkoročen ultimatum, da se mora imenovati kot kancelar oseba, ki jo predlaga nemška vlada, ker bo sicer nemška vojska vkorakala v Avstrijo. Ker ne mara prelivati v tej težki uri nemške krvi, se umika nasilju in je zato ukazal avstrijski vojski, da se brez odpora umakne nemški vojski, če bi ta vkorakala v Avstrijo. Poslavlja se od avstrijskega naroda z besedami: Bog čuvaj Avstrijo!

Kmalu nato je spregovoril po radiu Seyss-Inquart, ki je pozival narodne socialiste, da skrbе za ohranitev reda in mira.

Nemčija zanika vesti o ultimatu ter pravi, da je avstrijski notranji minister zaprosil nemško vlado, da vkorakajo nemške čete v Avstrijo. To se je tudi zgodilo ter so motorizirani oddelki nemške vojske na treh krajih prestopili avstrijsko mejo ter hitro napredovali že proti Linzu. Iz Berlina so kasneje demantirali, da bi nemška vojska vkorakala v Avstrijo.

Sestavljena je bila tudi nova avstrijska vlada s Seyss-Inquartom na čelu, njeni člani pa so sami narodni socialisti.

Tudi odstop predsednika republike Miklasa so zahtevali narodni socialisti. Do sobote popoldne so se o tem vodila še pogajanja.

Na Dunaj so že prišli voditelji SS in SA oddelkov ter prevzeli vodstvo dunajske policije. Nova vlada je takoj izvršila številne spremembe na vseh vodilnih mestih. Imenovani so bili novi župani Dunaja, Gradca in drugih mest. Imenovani so bili novi delni glavarji. Sploh so bili na vseh vodilnih mestih zamenjani člani patriotske fronte z izrazitimi narodnimi socialisti.

Vse polno pristašev patriotske fronte ter levčarskih skupin je bilo zaprtih in so bili že v nedeljo zaporu prenapolnjeni. Kakor izjavljajo narodni socialisti, so bile te aretacije izvršene samo zato, da zavarujejo aretirance pred besom narodnih socialistov (!?).

Dr. Andrej Drušković:

Nekaj misli k novemu trgovinskemu zakonu

Poslovanje tujih trg. potnikov in zastopnikov v naši državi pomeni izkoriščanje našega trgovca, preko njega izkoriščanje našega konsumenta in za celoto znatno izgubo našega narodnega premoženja. Bilo je že mnogo akcij, da se to izkoriščanje zatire; individualnih in akcij poklicnih organizacij. Vse te akcije so pa običale že na tej točki, da si na nobenem onih mest, ki so poklicana, da nadzorujejo vlogo inozemcev v našem gospodarstvu, niso bili na jasnem o tem, kaj in kdo je trg. potnik, zastopnik, reprezentant, agent in kakor se že imenujejo ljudje iz te pridobitne kategorije. Če se naši ljudje, ki se jih to tiče, sklicujejo na pestre določbe, ki so raztresene po raznih zakonih in uredbah, ki vendar nekako določajo, kaj smejo in česa pri nas ne smejo tujci pridobitniki, se je vse zapletilo že pri točki, da se ne da ugotoviti, v katero poklicno vrsto spada ta ali oni inozemec, proti kateremu naj bi se bila porabila ta ali ona odredba.

Skratka: definicij ni. Poglavlje zase bi bilo, da bi se primerjali trg. zakonik, obrtni zakon, uredba o zaposlitvi inozemcev in mednarodne pogodbe glede pojma, kdo je inozemski podjetnik, kdo je inozemski trg. zastopnik, agent ali trg. potnik. Pokazalo bi se, da vlada o tem popolna zmeda.

Upati je bilo, da bo vsaj novi trg. zakon podal jasne definicije o tem, kdo je trg. potnik, kdo zastopnik, kdo agent. Kaj nam pove o tem?

Trg. potnike uvršča novi trg. zakonik med trg. pooblaščenca. Trg. pooblaščenca imenuje tistega, kogar trgovci, ne da bi mu dal porokure, izrečno ali molče pooblasti, da vodi vse njegovo trg. podjetje, ali kako panogo podjetja, ali da opravlja samo neko vrsto poslov. V § 70. pa označuje trg. potnike kot one »trg. pooblaščenca, ki delajo za imetnika trgovskega podjetja radi opravljanja poslov v krajih, kjer trgovci nima nastana«.

Primerjajmo to definicijo z besedilom § 76., ki podaja pojem trg. zastopnika (agenta) kot »tistega, komur je od drugega (gospodarja posla) trajno poverjeno, da v njegovem imenu in za njegov račun posreduje in sklepa trgovinske posle, če opravlja to delavnost kot pridobitno zaposlitev, a ni v službenem razmerju z gospodarjem posla«.

Gre nam za to, da ugotovimo one pojmovne elemente, ki ločijo eno kategorijo od druge, trg. potnika na eni, zastopnika in agenta na drugi strani; § 76. nam pove predvsem, da za trg. zakonik med trg. zastopnikom in agentom ni razlike, da sta ti dve besedi sinonima za isti pojem. Gre torej še za to, da najdemo pojmovno mejo med trg. potnikom in trg. zastopnikom. Definicija trg. zastopnika

v § 76. naglašja predvsem, da med njim in gospodarjem posla ni službenega razmerja. S tem se ujema, da nalaga § 77. trg. zastopniku skrbnost rednega trgovca, da mu nalaga odgovornost za njegove ljudi, da priznava § 79. trg. zastopniku pravico na proviziji in da ne govori o plači, temveč le o pogodbenem (§ 84.) in ne o službenem razmerju.

Brezdvomno je torej povedano, da trg. zastopnik ni uslužbenec trgovca in je dotod trg. zakonik popolnoma skladen z obrtnim zakonom, po katerem (§ 148.) so trg. agenti samostojni podjetniki.

V svojem § 90. pa trg. zakonik določa, da imajo za trg. zastopnike veljati odredbe §§ 222., 223., 224., 225., 226., 227., 228., 330. obrtnega zakona, odredbe vzete iz poglavja o. z. o pomožnem osebju, torej o nameščencih.

S tem imamo torej celo število zakonskih določb, ki veljajo za dve razni kategoriji ljudi, ki sta sicer strogo diferencirani druga od druge po civilnopravnem odnosu do gospodarja posla, katerih poklicno delo in katerih gospodarska odvisnost je pa skoraj istovetna. Zakonodavci novega trg. zakonika so imeli očitno bolj pred očmi faktično sličnost teh dveh kategorij kakor pa njih pravno pojmovno različnost in so zato priznavali tudi trg. zastopniku ugodnost in zaščito, katero uživa nameščen trg. osebje proti svojemu delodajalcu po obrtnem zakonu.

Določbe §§ 222./1, 2, 3, 223./4, 224., 225., 226., 227., 328., 330. s popravki po novem trg. zakoniku in z njegovo odredbo, da se imajo »smiselno« apilirati na trg. zastopnika, niso v tolikem nasprotju s karakteristiko trg. zastopnika kot samostojnega trgovca, podano v § 76. trg. zakona, da bi izpadle iz okvira tega zakona. Določba § 222. o. z. je deloma istovetna s § 82. t. z. in zato mogoče odveč, vsaj pa ni z njo v navzkrižju.

Določbe §§ 223./4, 224., 225. obrtnega zakona dopolnjujejo odredbe trg. zakona. Določba § 226. bi utegnila biti dopolnitev določbe § 79. trg. zakona v tem smislu, da v tem paragrafu trg. zastopniku priznajo provizijo razširja tudi na posle, ki jih sicer ni sklenil, ampak samo iniciral. § 89. razširja to pravico trg. zastopnika tudi na one posle, ki so sklenjeni s strankami, ki jih je trg. zastopnik spravil v zvezo s tvrdko, to pa samo tedaj, če ni bil vsaj 3 leta v poslovnem razmerju z gospodarjem posla, in sicer zato ne, ker je slednji pogodbeno razmerje razdelil brez krivde trg. zastopnika. V praksi bo pravilna vzporedna poraba § 226. o. z. in § 87. trg. zak. precej komplicirana zadeva.

Če se ne spotaknemo ob »plači«, o kateri govori § 328. o. z., ampak smatramo, da ta zakonska določba samo vsebuje morebitni

primer, da ima trg. zastopnik poleg provizije dogovorjeno tudi tantiemo, se ta zakonska določba da vključiti v trg. zakonik.

Če ne upoštevamo »službenega razmerja« in »plače« in imamo v oči samo predujme, ki so pri trg. zastopniku mogoči in celo navadni, velja gorenje tudi za § 330. o. z.

Še večje preglavice praktiku bo pa delal, bojimo se, § 91. trg. zak. Če njegova stilizacija (slovenska kakor tudi srbska) je težko razumljiva. »Glede predpisov zakona o obrti, ki se porabljajo za trg. zastopnike« — kaj naj to pomeni? V obrtnem zakonu najdemo samo en paragraf, ki govori o trg. agentih (zastopnikih) — § 148.

§ 91. nadaljuje: ... veljajo predpisi §§ 251. in 338. zakona o obrti.

Ali naj to pomeni, da veljajo za trg. zastopnika predpisi §§ 251. in 338. obrt. zak.?

To je težko verjeti; §§ 251. in 338. pravita namreč, da se s pogodbo ne more menjati cela vrsta določb (43. paragr. obrtn. zak.), in to določb vsebine, ki s poklicem trg. zastopnika nima prav nobene zveze. Površen pogled na besedilo teh 43. paragrafov nam to pove; odveč bi bilo, da bi to dokazovali paragrafi za paragrafom. Plača, ki se daje mesečno ali na kos, določbe o plači v naturalijah, pravico na plačo v primeru bolezni, ali iz razloga, ki gre v breme službovalca ali zaradi vojaške vežbe, varnost v obratovališču, pravica noseče žene-nameščenke na plačo v času poroda, pravica nameščenca na prost čas po odpustu, da si išče novo službo, da omenimo vsebinsko nekaterih teh paragrafov, to so stvari, ki očitno nimajo nobene zveze s samostojnim podjetnikom, kakor je trg. zastopnik. Upravičeno smemo torej vprašati, kaj je pa še ostalo od trg. zastopnika kot samostojnega podjetnika?

Kaj je primerjan z njim trg. potnik iz vrste trg. pooblaščenca?

(Dalje prih.)

Padec nemškega izvoza

Januarja 1938. je Nemčija po dolgem času spet doživela hud padec izvoza, in sicer proti decembru 1937. za 100 milijonov RM ali za 20%. Enak padec pa pričakujejo tudi za februar, le da podatkov za ta mesec še ni.

Splošno se sodi, da je ta padec posledica svetovnega zastaja konjunktura. Padec povzroča tem večjo skrb, ker bo vplival gotovo tudi slabo na uvoz. Brez izvoza ne more Nemčija nabaviti potrebnih surovin in živil v inozemstvu. Po tej poti grozi Nemčiji lakota, ustaviti bi se moralo oboroževanje, čeprav je izvoz obsegal samo 10% vse nemške produkcije in zaposloval le 2 milijona delavcev.

Naročajte »Trgovski list«!

Oficijalno nemški uradni krogi utemeljujejo nemško intervencijo s tem, da je bila Nemčija k temu prisiljena, da obvaruje Avstrijo pred boljševizacijo. Sušnik da je hotel poklicati v vlado marksiste ter jih oborožiti. S tem da je nastala nevarnost, da postanejo marksisti gospodarji položaja. Zato je morala Nemčija nastopiti, ker ne more dopustiti boljševizacije Avstrije.

Nemški uradni krogi nadalje zanikajo, da bi bilo avstrijske neodvisnosti konec. Pravijo, da je ostala Avstrija svobodna in samostojna, kakor je bila. Razlika je ta, da je sedaj nemški narod v Avstriji enoten z narodom v Nemčiji. Položaj Avstrije da je čisto isti kakor položaj Gdanskega, ki je tudi še nadalje samostojna država, čeprav vlada v njem narodni socialisti.

Bivšemu kancelarju dr. Sušniku so dovolili, da je odpotoval v tujino.

V Gradcu so odkrili nar. socialisti zaroto avstrijskih generalov, ki so hoteli proglasiti vojaško diktaturo in proglasiti Otona Habsburskega za kralja. Vsi generali so bili aretirani. Aretiran je bil tudi graški nadškof Pawlikovski, ker je bil baje zapleten v zaroto.

Poslanico Hitlerja je prečital opoldne v soboto po radiu propagandni minister Göbbels. Poslanico so oddajale vse radijske postaje. V poslanici poudarja Hitler najprej stare vezi, ki vežejo Avstrijo in Nemčijo. Ni se pa še mogla Avstrija vključiti v Nemčijo, kar je bila bol vsega nemškega naroda. Manjšina se je polastila vlade v Avstriji in preganjala Avstrijce, ki so bili za skupnost z Nemčijo. Hitler da je sicer večkrat skušal odvrniti avstrijske mogotce od zatiranja nemškemu narodu zvestih Avstrijcev, a vse je bilo zaman. Niti berchtesgadenski sporazum ni nič pomagal, temveč je sušnik hotel z nekim izmišljenim ljudskim glasovanjem dobiti sankcijo za svojo politiko. Kaj takšnega Nemčija ni mogla pripustiti, tem manj, ker je grozila Avstriji državljanska vojna. Zato se je odločil, da poma-ga nemškemu narodu v Avstriji in zato sedaj že korakajo nemške čete čez vse meje v Avstrijo. Za nemškimi mejami pa je volja vsega nemškega naroda. Srečen je, da bo mogel stopiti v Avstrijo, v svojo domovino.

Hitler je prišel v Avstrijo v soboto ob 2 popoldne v Braunau ter tu obiskal hišo, v kateri se je rodil. V Linzu so mu priredili veliki sprejem in tu ga je pozdravil tudi novi kancelar Seyss-In-quart. Posebno velik sprejem pa pripravljajo Hitlerju na Dunaju, kamor pride danes v ponedeljek.

100.000 mož nemške vojske je zas-edlo vso Avstrijo. Tudi na Bren-nerju je že nemška posadka. V vsej Avstriji je bila nemška vojska zelo navdušeno sprejeta. Cel bataljon nemške vojske je prepeljalo 100 nemških letal na Dunaj ter so takoj zasedli letališče.

Na vsej meji so nar. soc. uvedli strogo kontrolo nad vsemi, ki so potovali v tujino. Mnogo židov je bilo aretiranih, ker so imeli s se-boj večje zneske valut in deviz.

Več starih časopisov je nova vla-da ustavila, tako »Reichspost«, »Die Stunde« in druge.

Angleška vlada je protestirala v Berlinu zaradi avstrijskega pre-obrata in naglasila, da mora se-danja nemška akcija v Avstriji ze-lo neugodno vplivati na nemško-britanska poganjanja. Tudi franco-ska vlada je protestirala, Nemčija pa je oba protesta zavrnila, češ da se vse vrši po dogovoru med nem-ško in avstrijsko vlado in da dru-gih to nič ne briga.

Italijansko časopisje v splošnem simpatično komentira avstrijske dogodke in zlasti poudarja, da je sedaj narodni socializem zavzel še eno državo.

V Parizu in Londonu pa še pro-učujejo situacijo, ki je nastala po hitlerizaciji Nemčije. Kakor vse kaže, se bo tudi to pot nemška po-litika izvršenih dejstev obnesla.

Leon Blum je sestavil novo fran-cosko vlado. V vladi je zastopana leвица in sredina, da ima vlada značaj koncentracijske vlade.

V moskovskem procesu je bila izrečena sodba. Vsi obtoženci so bili obsojeni na smrt, razen zdrav-nika Pletnjova, Rakovskega in Bezonova. Prvi je bil obsojen na 25, drugi na 20 in 3. na 15 let robije.

Romunska vlada je razpustila zvezo kmetijskih društev. Nadalje je vlada odpravila vsa porotna so-dišča.

Čete generala Franca so začele na aragonski fronti veliko ofen-zivo, ki se je tudi posrečilo. Kljub močnemu odporu republikanskih čet se jim je posrečilo, da so pre-drle fronto na 35 km širokem ozem-lju ter zavzele mesto Belchita, ki so ga svoje dni osvojili republi-kanci.

Čitajte »Trgovski list«!

Denarstvo

Beograjska borza

Tečaji zopet v dvigu

Javna roka je začela kupovati tudi terminsko blago. S tem je precej zadeta špekulacija, ki je mogla doslej povzročati padec papirjev z velikimi ponudbami v terminskem poslu, tudi papirjev, ki jih sploh ni imela. Ker pa se-daj kupi te papirje javna roka, niso operacije s terminskimi kupčijami več tako vabljive. Morda bi pa bilo vseeno bolje, če se ne bi dovoljevale fiktivne kupčije, ker bi to skoraj gotovo več zaleglo ko to, da javna roka kupuje termin-ske papirje.

Najbolj se je dvignil tečaj vojne škode, našega glavnega špekulacijskega papirja. Tečaj vojne škode se je dvignil že na 461—463, torej že skoraj na prejšnjo najvišjo toč-ko. Splošno govore borzijanci v Beogradu, da se bo vojna škoda dvignila še na 500. V resnici so bile tudi že sklenjene stave, da bo notirala vojna škoda v 10 dneh 480, begluške obveznice 95 dinar-jev, 7% Blair pa v enem mesecu 96 din. Kljub dobremu razpolože-nju pa ni bilo dosti kupčij, ker je pač vedno več drž. papirjev v čvrstih rokah.

Tečaji drugih papirjev so nar-asli: 7% investicijskega posojila na 98—99, 4% agrarnih obveznic na 58'5 (večjih kosov na 60'75 do 61'5), 6% begluških na 89, kosov po 5000 din celo na 92, 6% agrar-nih na 89, obveznic po 5000 din na 90'5, 7% Blair na 90'25—91, 8% Blair 98—96, 7% Seligman na 99—101, delnice PAB na 230, Nar. banke na 730 (brez kupona).

Skoraj čudno je, da je še vedno tako znatna razlika v tečaju veli-kih in malih obveznic drž. posoj-il, ker je fin. ministrstvo objavilo, da se morejo manjši kosi zame-njati za velike. V zvezi s tem pravi »Nar. blag.«, da ravno ta razlika v tečajih dokazuje, da ni nihče bil prej obveščen o tem sklepu fin. min., ker bi bila sicer ta razlika nemogoča. Ni se zgo-dilo to, kakor preje, da je bil Zagreb že naprej obveščen in mo-gel napraviti kupčijo, dostavlja »Nar. blagostanje«.

Po dolgem času pa je nastala živahnost na trgu z industrijskimi papirji ter so se nekateri papirji popravili. Tako so bile prodane delnice osiješke sladkorne tovar-ne po 125, Gutman po 63, Trbovl-je po 225, Oceania pa je notirala po 615, a ni bilo kupecev.

Na deviznem trgu je najbolj značilno padanje avstrijskega ši-linga, ki je nazadoval že na 819'6 in to še pred vestmi o preobratu v Avstriji. Še bolj pa je nazadoval v Curihi, kjer je padel od 81'50 na 62, a je bil v soboto sploh brez tečaja. Deviza Dunaj je ostala sicer še nespremenjena.

Nazadovala pa je tudi klirinška marka na 14'34.

Angleški fond ima vedno stalen tečaj po 238.

Grški boni so se utrdili na 28'62.

Bilanca Reichsbanke

Nemška Državna banka izkazu-je za 1937 bruto dobiček 175'4 (1936: 170) milijonov mark, čisti dobiček pa je ostal s 40 milijoni mark nespremenjen. 10% čistega dobička gre rezervnemu fondu, 18'1 milijona mark pa dobi drža-va. Dividenda znaša zopet 12%, delničarji pa dobe v gotovini le 8%, poleg tega dobe na vsakih 100 mark nominalne 11'90 marke za likvidacijo starih zalog posojil.

Zlata podloga banke je po iz-kazu narasla od 66'5 na 70'6 mi-lijona RM, devizna pa 111'3 na 190, domače menice pa od 5419 na 5966 milijonov RM.

Narastel pa je tudi obtok ban-kovcev, in sicer za 533 na 7478 milijonov RM ter s tem dosegel najvišje stanje od leta 1924.

Nad 2 milijardi drž. papir-jev v 3 državnih zavodih

Po borznem tečaju so imele Drž. hip. banka, Narodna banka in Poštna hranilnica konec leta 1937 za več ko 2 milijardi din državnih vrednostnih papirjev, ka-kor je razvidno iz naslednje ta-bele:

	1937	1936
	v milij. din	v milij. din
Narodna banka	397,5	285,8
Drž. hip. banka	824,0	480,5
Pošt. hranilnica	819,8	561,4
skupno	2041,3	1327,7

K tem 2041 milijonom pa je tre-ba še prišteti za 200 milijonov din delnic Priv. agr. banke, ki so jih imeli navedeni 3 državni zavodi.

V enem letu so se povečali drž. papirji v rokah 3 državnih zavo-

TEDEN NA LJUBLJANSKI BORZI

POSEBNO POROČILO „TRGOVSKEGA LISTA“

Devizno tržišče

Tendenca nestalna;
promet din 4.889.614'92.

Mlačnost v devizni kupčiji, ki se je kazala ves prejšnji mesec, traja še dalje. Od predzadnjega tedna, ki je zaključil s skupnim deviznim prometom nad 7½ milij. dinarjev, so nazadovali devizni zaključki za skoro 2¼ milij. dinarjev. Padec prometa je razviden iz sledeče primerjalne tabele:

Devize:	pred-zadnji teden	minuli teden
(vse v tisočih dinarjev)		
Amsterdam	213	8
Berlin	2108	1600 priv. klir.
Bruselj	110	—
Curij	166	66
Din. deviza	200	290 avstr. pr. kl.
Dunaj	915	778 avstr. pr. kl.
London	1447	2039 priv. klir.
New York	2028	47
Pariz	34	—
Praga	—	8
Stockholm	5	—
Trst	29	—
Solun	—	59

Omeniti je predvsem devizo New York, katere je bilo tokrat nabavljeno manj za skoro cela dva milijona dinarjev. Poleg tega je nazadoval še devizni promet v nemškem privatnem kliringu, in sicer za več ko pol milijona dinar-jev. Nasprotno pa se je dvignil promet z angl. funti za približno 0'6 milij. dinarjev.

Narodna banka je zopet inter-venirala samo v Curihi in Lon-donu, a le do višine običajnih dnevnih deviznih kontingentov.

V privatnem kliringu je beležil

avstrijski šiling:	
7. marca din	8'30—8'40
8. marca din	8'27—8'37
9. marca din	8'25—8'35
10. marca din	8'20—8'30
11. marca din	8'20—8'30

nemška marka:	
7. marca din	14'28—14'48
8. marca din	14'275—14'475
9. marca din	14'25—14'45
10. marca din	14'24—14'44
11. marca din	14'24—14'44

Angleški funt je notiral v pri-vatnem kliringu od 7. t. m. dalje na vseh borznih sestankih dinar-jev 238'—, in sicer le v povpraše-vanju.

Devizna tečajnica kaže bolj rahlo slabljenje deviznih tečajev. V zadnjem borznem tednu dose-žena tečajna razlika znaša (izraže-no v poenih) pri devizi: Amster-dam—0'24, Berlin—2'25, Bruselj—1'61, London—0'01, New York je beležil na bazi notice od 7. t. m., Pariz—4'60, Praga+0'04 in Trst+0'21. Curih je ostal nespreme-njen.

Že v 24 urah

barva, plesira in kemično enaži obleke, klobuke ud. Skrobli in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6 Selenburgova ul. 8
Telefon št. 22-72

dov za nič manj ko 713,6 milijona din ali za 53,7%.

V mnogo manjšem razmerju pa so se zvišali dohodki od teh drž. vrednostnih papirjev. Tako so znašali dohodki od kuponov teh pa-pirjev:

	1937	1936
	v milij. din	v milij. din
Narodna banka	8,6	4,5
DHB	32,1	25,5
PH	37,0	23,8
skupno	77,7	53,8

Drž. papirji so se obrestovali torej le po 3,8%, dočim v l. 1936. po 4,1%, kar je posledica višjega tečaja drž. papirjev in pa znižanja obrestne mere PAB na 3%.

Na svobodnem trgu so se pro-dajali napoleondori po 305 din, Vračarska štedionica bo od čil-

Devize s prmo Narodne banke	Povpr. din	Pon. din
Amsterdam	7. III. 2401'90	2416'50
	11. III. 2401'66	2416'26
Berlin	7. III. 1735'03	1748'91
	11. III. 1732'78	1746'66
Bruselj	7. III. 727'95	733'01
	11. III. 726'34	731'40
Curij	7. III. 996'45	1003'52
	11. III. 996'45	1003'52
London	7. III. 215'—	217'06
	11. III. 214'99	217'04
Newyork	7. III. 4263'51	4299'82
	11. III. 4263'51	4299'82
Pariz	7. III. 139'62	141'06
	11. III. 135'02	136'46
Praga	7. III. 150'79	151'89
	11. III. 150'83	151'93
Trst	7. III. 225'14	228'22
	11. III. 225'35	228'43

Efektno tržišče

Tendenca za državne efekte čvrsta

Situacija je ostala nalik prejš-njim tednom povsem nespreme-njena. Tržišče je stalno brez za-nimanja, prometa ni.

Izmed bančnih vrednot je bele-žila Narodna banka 7. in 8. t. m. din 7.600'— za denar, din 7.700'— za blago; 9. t. m. (brez kupona) 1937) din 7.240'— za denar, od 10. t. m. dalje pa din 7.200'— v povpraševanju ter din 7.300'— v ponudbi. Delnice Trboveljske pre-mogokopne družbe pa so ves mi-nuli teden notirale na bazi dinar-jev 220'— za denar, a din 225'— za blago.

Državni vrednostni papirji so beležili takole:

	1938	din	din
7% inv. pos.	7. III.	98'—	99'—
	11. III.	98'—	100'—
8% Blair	7. III.	95'—	97'—
	11. III.	95'—	98'—
7% Blair	7. III.	88'50	90'—
	11. III.	89'50	91'—
7% Seligman	7. III.	99'—	—
	11. III.	99'—	101'—
4% agr. obv.	7. III.	58'50	60'25
	11. III.	60'—	62'—
4% drž. gar.	7. III.	51'—	53'—
agr. obv.	7. III.	51'—	53'—
6% begl. obv.	7. III.	89'50	91'—
	11. III.	90'—	92'—
2½% voj. škoda	7. III.	453'—	456'—
	11. III.	459'—	463'—
6% obv. dalm. agrara	7. III.	88'50	89'50
	11. III.	90'—	92'—

Žitno tržišče

Tendenca nespremenjena stalna.

Promet je bil naravnost malen-kosten, cene pa večidel brez iz-prememb tako pri mlevskih izdel-kih kakor pri žitu, razen koruze, ki je zopet popustila za din 1'— pri 100 kg. Tudi cene Prizada za pšenico so bile nespremenjene.

Žito:	Koruz:	din	din
umetno sušena, s kva-litetno garancijo, fco. nakladalna postaja		105'—	107'—
času primerno suha, s kvalitetno garancijo, franko nakladalna postaja		94'—	96'—
Pšenica:			
juž. banatska, 77 kg, 2% primesi, zdrava, suha, rešetana, plač-ljivo proti duplika-tu, franko nakladal-na postaja		177'—	179'—

gor. bačka, 78 kg, 2% primesi, zdrava, suha, rešetana, plačljivo proti duplikatu, franko nakladalna postaja 180'— 182'50

Ječmen:

62 kg, 2%, suh, zdrav, rešetan, plačljivo proti duplikatu, franko nakladalna postaja 148'— 150'—

63/64 kg, 2%, suh, zdrav, rešetan, plač-ljivo proti duplikatu, franko nakl. postaja 155'— 157'50

Oves:

zdrav, suh, rešetan, fco. vagon slavonska postaja, plačljivo proti duplikatu 137'50 140'—

Mlevski izdelki:

Moka:	din	din
pšenična Og, banatska postaja, ekskl. prometni davek, plačljivo proti duplikatu	285'—	290'—
pšenična Og, bačka postaja, ekskl. prometni davek, plačljivo proti duplikatu	285'—	290'—
pšenična 2. bačka postaja, ekskl. prometni davek, plačljivo proti duplikatu	265'—	270'—
pšenična 5. bačka postaja, ekskl. prometni davek, plačljivo proti duplikatu	245'—	250'—

Otrobi:

pšenični, debeli, v egal. 50 kg vrečah, bruto za neto, ekskl. prom. davek, franko vagon bačka postaja 110'— 115'—

pšenični, drobni, v egal. 50 kg vrečah, bruto za neto, ekskl. prom. davek, franko vagon bačka postaja 100'— 105'—

Pšenica

(cene po pogojih Privilegirane a. d. za izvoz deželnih pridelkov) fko ladja:

Tisa I (od sev. meje do vključno Čuruga) kval. 79/2% din 168'—.

Tisa II (od Zablja do ustja Tise) kval. 79/2% din 167'—.

Begej kval. 79/2% din 167'—.

Tisa Kanal (od Kule do B. Gradi-šta) kval. 79/2% din 168'—.

Donava Kanal (od Crvenke do Bez-dana) kval. 78/79/2% din 164'—.

Kanal kralja Aleksandra kvaliteta 78/79/2% din 164'—.

Bačka (Donava-Banat, Donava-Baranja) kval. 78/79/2% din 166'—.

Donava, Srem in Drava, Slavonija kval. 77/78/2% din 164'—.

Donava, Srbija kval. 77/78/2%—3% din 158'—.

Sava (Srbija, Srem, Bosna) kvalite-ta 77/78/2%—3% din 157'—.

Od določene cene za blago fko. vla-čilec, se za kritje pretovornih stroškov zmanjša cena za vagonsko blago 2 di-narja od 100 kg.

Par. Pančevo, Novi Sad in Apatin kval. 79/2% din 164'—.

Par. Petrovgrad kvaliteta 79/2% din 165'—.

Par. Osijek, Zemun in Smederevo kval. 77/78/2%—3% din 162'—.

Senta kval. 79/2% din 166'—.

Zemun in Smederevo (srbijanska) kval. 77/78/2%—3% din 153'—.

Lesno tržišče

Tendenca še vedno zelo mlačna.

Tudi prejšnji teden je potekel v znamenju skoro popolnega zastoja. Vse kaže, da bo letošnje prvo če-trletje našega lesnega izvoza za-ključilo s poraznim rezultatom na-zadovanja, kar bo naravno odločil-

no vplivalo tudi na trgovinsko bilanco našega skupnega izvoza.

Nemčija je sicer baš v Sloveniji sklenila zelo velike lesne kupčije, vendar pa so dozda nemški uvozniki le malo izvozili, ker ni bilo na razpolago dovolj potrebnih uvoznih dovoljenj.

Prav tako potrebuje Italija še veliko našega lesa. Vkljub temu pa je skorajda onemogočeno redno kupčevanje z nami vse dotlej, dokler se ne doseže nekakšno ravnovesje med italijanskim uvozom in izvozom. Sicer je bilo zadnje dni precej govora o naših velikih nakupih raznega materiala v Italiji, žal pa doslej še ni bilo vidnejšega uspeha.

Anglija se zadnje tedne sploh več ne zanima niti za našo hrastovino.

Spričo vseh teh dejstev je docela razumljivo sicer počasno, a tem stalnejše slabljenje cen našega lesa, pri čemer pa je še najžalostnejše to, da namreč kmalu res ne bo več mogoče nikjer plasirati našega blaga.

Zunanja trgovina

Naša zunanja trgovina v januarju

Naš izvoz v januarju je znašal 207.272 ton v vrednosti 356'7 milijarde din, kar je znatno manj kot lani, ko je znašal 272.276 ton v vrednosti 402'2 milijona din. Po količini se je torej naš izvoz zmanjšal za 65.004 tone ali za 23'8%, po vrednosti pa za 45'5 milijona dinarjev ali za 11'32%. Izvozili smo manj pšenice, lesa, živine, bakra in rude.

Naš uvoz pa je v letošnjem januarju narastel v primeri z lanskim od 67.965 ton na 78.566 ton in od 321'1 na 370'8 milijona ton. Uvoz se je torej povečal za 10.601

tono ali za 15'60%, po vrednosti pa za 49'7 milijona dinarjev ali za 14'48%.

Več smo uvozili železa za 10'0, kož za 5, premoga za 11'2, strojev za 18'8, elektrotehničnih predmetov za 5'2 in prevoznih sredstev za 13'5 milijona din.

Stanje naših kliringov

Od 28. februarja do 8. marca se je stanje naših kliringov spremenilo takole (prva številka stanje kliringov v milijonih dotične valute, druga številka razlika proti 28. februarju):

	v 1000	
Pasivni kliringi: dotič. val.	— ali +	
Švica šv. fr.	2,4	— 0,08
Češkoslovaška Kč	131,8	— 0,15
Francija fr. fr.	11,1	— 0,01
Belgija belga	3,9	— 0,65
Bolgarska (redni) din	0,6	— 0,07
Romunija din	13,9	— 0,57
Madžarska din	34,7	+ 2,06
Aktivni kliringi:		
Italija (stari) lir	23,6	— 0,30
Italija (novi) lir	30,4	— 4,01
Italija (novi) din	72,4	+ 7,93
Poljska din	13,1	— 0,70
Bolgarska (turiz.) din	0,4	nesprem.
Turčija din	11,5	— 0,37
Španija pezete	2,8	+ 0,06
Nemčija RM	13,7	+ 0,07

Za našo trgovino z Belgijo

V januarju in februarju je imel Jugoslov. odbor za pospeševanje gospodarskih odnošajev z Belgijo celo vrsto posrečenih konferenc o zboljšanju naše trgovine z Belgijo v vseh naših glavnih gospodarskih središčih, tako v Beogradu, Zagrebu, Ljubljani in Novem Sadu. Na vseh teh konferencah je bil podan pregled dosedanje naše zamenjave blaga z Belgijo ter opisana struktura naše izvozne in uvozne trgovine z Belgijo. Navedle pa so se tudi smernice, kako bi se mogla trgovina med Jugoslavijo in Belgijo povečati.

Da jugoslovanski odbor še poveča svojo propagando, bo z odobritvijo trgovinskega ministra dok-

torja Vrbanića sodeloval na letošnjem mednarodnem velesejmu v Bruslju, ki bo od 13. do 27. marca. Ustanovil je tu svoj informativni urad, ki daje belgijskim interesentom, a tudi vsem drugim obiskovalcem velesejma vse zahtevane informacije.

Brez dvoma je, da bo dobro urejena informativna pisarna zelo v korist našemu izvozu v Belgijo ter s tem tudi dotoku deviz v našo državo. V korist pa bo tudi našemu tujskemu prometu.

Naslov pisarne je: Jugoslovanska gospodarska informativna pisarna na velesejmu v Bruslju: Palais No. 6, Centre des relations économiques internationales.

Prečiščeno žveplo in žvepleni cvet je za 6 mesecev oproščen uvozne carine.

Avstrijski listi se pritožujejo, da je zaradi malega dovoza svinj iz Jugoslavije narasla na Dunaju njih cena za 10—15 grošev.

Angleški izvoz v januarju je znašal 47 milijonov funtov (lani 44), uvoz pa 85 (lani 75) milijonov funtov. Pasiva so se torej znižala za 14 na 45 milijonov funtov.

Doma in po svetu

Skupščina je že sprejela proračune vseh ministrstev ter bo v ponedeljek začela razpravo o prora-

čunskih rezervah, finančnem zakonu ter predlaganih amandmanih.

Razstava francoske knjige je bila otvorjena v Zagrebu v Moderni galeriji. Predvsem so razstavljene tehnične in znanstvene knjige, katerih je darovala francoska vlada Zagrebu (kakor tudi Ljubljani) v vrednosti okoli pol milijona din.

Betonska cesta Solin-Trogir je sezidana ter že izročena prometu. Direktna letalska zveza med Beogradom in Sofijo se uvede s 1. aprilom.

Naše tvornice kablov nameravajo znižati dosedanje cene, ker so se znižale cene surovinam in ker se je njih režija zaradi izpopolnitve strojev zmanjšala.

Radijskih aparatov smo uvozili 1. 1937. za 35,8 (1. 1936. za 33,5) milijona din. Največ smo jih uvozili iz Nizozemske (za 10,4), Avstrije (za 8,7), Nemčije (8,2), Madžarske (5,3), USA (za 1 milijon dinarjev).

Letos bo z bombažem posejanih 5000 ha zemlje, zato pa se bo znižala z makom posejana ploskev od 8 na 5,5 tisoča ha.

Mestni regulacijski odbor v Zagrebu je odobril načrte za sezidavo nove palače zavarovalnice Assicurazioni Generali. Kdaj pa bo ta zavarovalnica zidala tudi v Ljubljani kakšno novo hišo?

Državna subvencija našim paroplovnim družbam je znižana za 14 na 50 milijonov din.

V Dalmaciji je veliko povpraševanje po vinu ter so zato cene vina narasle.

Pripravljajte se za vsedrjavni trgovski kongres v Ljubljani!

Okrožni urad v Splitu je zaključil 1. 1937. z 915.000 din deficita.

5000 novih hiš je bilo sezidanih

v Nišu od osvobojenja pa do danes. V ta namen je bilo izdanih 400 milijonov din.

Sarajevska tobačna tvornica se bo znatno razširila, ker ji je dovoljen v ta namen kredit 8 milijonov din.

Vojvodinski industrialci so odločno nastopili proti temu, da bi se razpustila njih zveza industrijcev in jih v tem oziru podpira tudi novosadska zbornica. (Iz Beograda se je namreč poročalo, da namestnik trg. minister razpusti vsa prisilna združenja industrijcev.)

Madžarski uradni list je objavil uredbo o 44urnem tedniku. Za nadurno delo se plača 1½urna meza.

Stalin je dal aretirati poveljnika vojske na Daljnem vzhodu gen. Blücherja in poveljnika moskovske garnizije maršala Budjenija.

Romunska proizvodnja nafte je znašala v januarju samo 1850 wagonov ter je to najmanjša proizvodnja v zadnjih letih.

Radio Ljubljana

Torek, dne 15. marca, 11.00: Šolska ura: S kolesom na pariško razstavo, Mirko Demšar — 12.00: Plošče — 12.45: Poročila — 13.00: Napovedi — 13.20: Radijski orkester — 14.00: Napovedi — 18.00: Plošče — 18.40: Narodnostno občestvo (prof. dr. Stanko Gogala) — 19.00: Napovedi, poročila — 19.30: Nac. ura: Mesečni kulturni pregled — 19.50: Zabavni zvočni tednik — 20.00: Večer ruske glasbe. Sodelujejo: ga. Milena Štrukelj-Verbičeva, prof. M. Lipovšek (spremljava na klavirju) in Radijski orkester — 22.00: Napovedi, poročila — 22.15: Citraški koncert (g. Vilko Skok).

Sreda, dne 16. marca, 12.00: Plošče — 12.45: Poročila — 13.00: Napovedi — 13.20: Salonski kvartet — 14.00: Napovedi — 18.00: Mladinska ura: O izvoru in pomenu pravljic (prof. Vodnik) — 18.20: Plošče — 18.40: Gospodarska in socialna zgodovina gorenjskih mest — merkantilizem (dr. Jože Zontar) — 19.00: Napovedi, poročila — 19.30: Zgodovinske najdbe v Jugoslaviji (dr. Niko Vulić) — 19.50: Uvod v prenos — 20.00: Prenos iz ljubljanskega opernega gledališča, v I. odmoru: glasbeno predavanje (g. V. Ukmar), v II. odmoru: Napovedi, poročila.

Centralni trg češkoslovaške industrije PRAŠKI EKSPORTNI SEJEM od 11. do 20. marca 1938 TAKOJ ZA LEIPZIGOM

50 % popust na češkoslovaških železnica. — 25 do 50 % na inozemskih železniških, parobrodskih in zračnih linijah.

Nadaljnje informacije in sejske izkaze dobite pri zastopniku Praškega vzorčnega velesejma.

ALOMA COMPANY, d. z o. z., Ljubljana, Aleksandrova cesta 2/I
ČEŠKOSLOVAŠKI KONZULAT
PUTNIK, Tyrševa cesta
ali direktno pri Direkciji praškega velesejma, Praga VII., velesejska palača

Državna razredna loterija

Ker je spremenjeni načrt v preteklem 35. kolu s svojimi interesantnimi spremembami naletel na veliko odobravanje pri kupcih srečk, saj so bile skoro vse srečke po pooblaščenih prodajalcih in njihovih preprodajalcih razprodane, je Državna razredna loterija pustila v veljavi isti načrt tudi za naslednje 36. kolo.

Srečke I. razreda 36. kola so izgotovljene in v prodaji od 15. marca t. l. v 100.000 izvodih celih srečk z žrebanji kot sledi:

I. razred 13. in 14. aprila 1938, II. razred 10. in 11. maja 1938, III. razred 9. in 10. junija 1938, IV. razred 7. in 8. julija 1938,
V. razred od 11. do zaključno 22. avgusta 1938 v Beogradu in od 26. avgusta do vključno 7. septembra 1938 v Skoplju.

Cena srečk za vsak razred je sledeča:

cela srečka din 200—, polovična din 100—, četrtinka din 50—.

Skupna vrednost dobitkov znaša

din 64,991.000—

V tem žrebanju je 8 premij, in sicer:

din 2.000.000—, 1.000.000—, 3 po 500.000—, 1 po 400.000— in 2 po 300.000—.

Poleg teh premij bo izžrebano veliko število dobitkov

od din 200.000—, 80.000—, 50.000—, 35.000—, 25.000—, 15.000—, 10.000—,
100.000—, 60.000—, 40.000—, 30.000—, 20.000—, 12.000—, i. t. d.

V najsrečnejšem slučaju z možnim združenjem premije in dobitka v V. razredu lahko zadenete na tem žrebanju na eno srečko

din 3,200.000—

Za izplačilo dobitkov jamči država kraljevine Jugoslavije.

Srečke se dobijo pri vseh pooblaščenih prodajalcih in njihovih preprodajalcih v vseh večjih krajih.

Pobližja pojasnila z loterijskim načrtom in splošnimi pravili se dobe na zahtevo brezplačno pri vseh pooblaščenih prodajalcih srečk.

Z nakupom srečk državne razredne loterije vsak posameznik poleg osebnih koristi, ki jih more doseči, pomore obenem narodnemu gospodarstvu, obrti, industriji in vojnim invalidom, ker se čisti dobiček od prodaje srečk sorazmerno razdeli v prej omenjene svrhe.